

A léghajó a haditengerészetnél

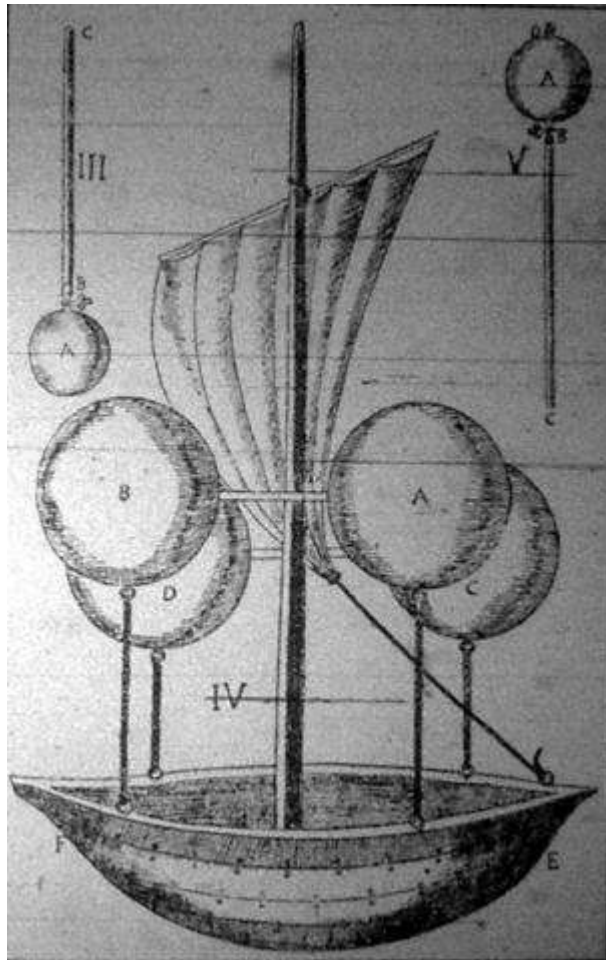
A léghajót eddig háborúban csakis a szárazföldön használták. Az 1870-71-iki francia-porosz háborúban alkalmazták először a francziák, s léghajóval vitték az üzeneteket a németek által körülzárt területről.

Legutóbb az angolok a dél-afrikai háborúban léghajón tettek megfigyelést a boer csapatok mozgulatairól. Most azonban, mint a szentpétervári *Niva* közli, az orosz haditengerészetben egy újabb módosítást tettek. Behozták a léghajót a haditengerészetnél is. A léghajó valamelyik hadihajóhoz van erősítve és olyan készülékkel van felszerelve, hogy önműködőleg jelzi a másik hajóhad hollétét.

1903. január

Kormányozható léghajó

A vágy eredete, a levegőbe emelkedve, ott tetszésszerűen mozogni, a mythologia homályába vész. Ezt a vágyat igyekezett minden kor népe valóságra váltani, eddig minden eredmény nélkül.

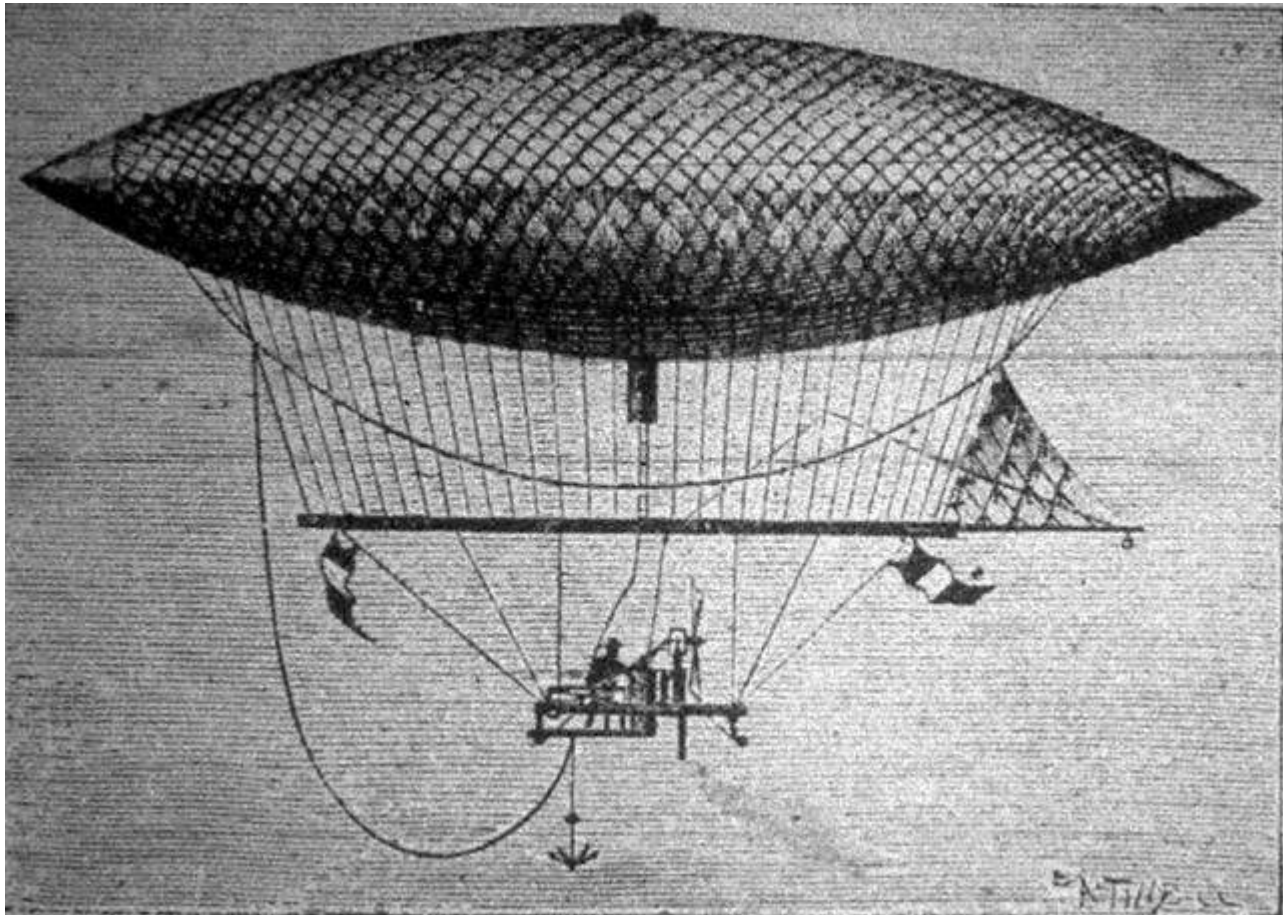
Lana repülő bárkája

Az első léggömb

Severo léghajója

Az első gőzgéppel hajtott léghajó

A Montgolfier testvérek végezte kísérletek (1783) új impulzust adtak a repülés problémájával foglalkozóknak. Az első légi utat Pilâtre de Rozier és d'Arlandes marquis tették egy Montgolfier által szerkesztett léggömbön. A Montgolfier fivérekről elnevezett ballon meleg levegőjét Charles az annál tizennégyszer könnyebb hydrogennel helyettesítette. Végül a hydrogent a sokkal olcsóbb világító gázzal helyettesítették. Ez a léggömb rövid története.

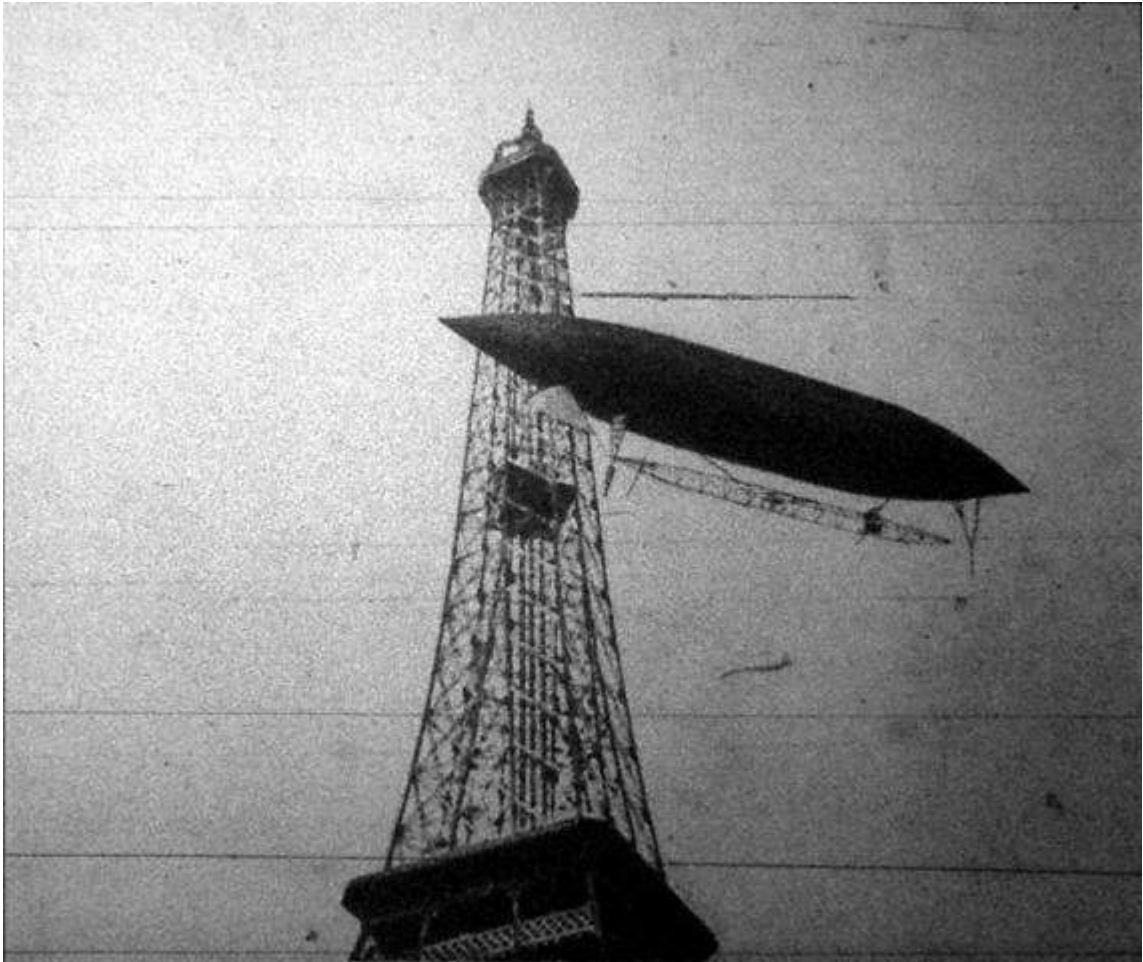
Az ember tehát a léggömb segítségével tényleg a levegőbe emelkedhetett és meg volt győződve, hogy könnyű lesz azt tetszésszerűen irányban mozgásra bírni és kormányozni. Legió a száma azoknak a terveknek és kísérleteknek, a melyeknél ferde síkokkal, vitorlakkal akarták a szelet a ballon mozgatására felhasználni, vagy emberi erővel hajtott evezőlapátokkal, később gépekkel hajtott lapátos kerekekkel igyekeztek célját érni.

A sok kudarc után arra a meggyőződésre jutottak, hogy a léghajót ily módon sem mozgásra bírni, sem kormányozni nem lehet. A technika fejlődésével ezért más útra terelődött a léghajó ügye. A ballon alakja hosszúkas, a két végén csúcsban végződik, mozgatására lehetőleg kicsiny súlyú erős motorral hajtott könnyű légesavar szolgál, az irányítás pedig vitorlaszerű kormánylappal történik.

Renard és Krebs léghajója a legtökéletesebb mindazok között, a miket az előtt és az óta az elmúlt tizennyolc év óta létrehozta. Renard és Krebs elértek 5.6 m sebességet és egyedül Santos Dumontnak sikerült a legutolsó hét év alatt nagyobb, legfeljebb 7 méter sebességet elérni.

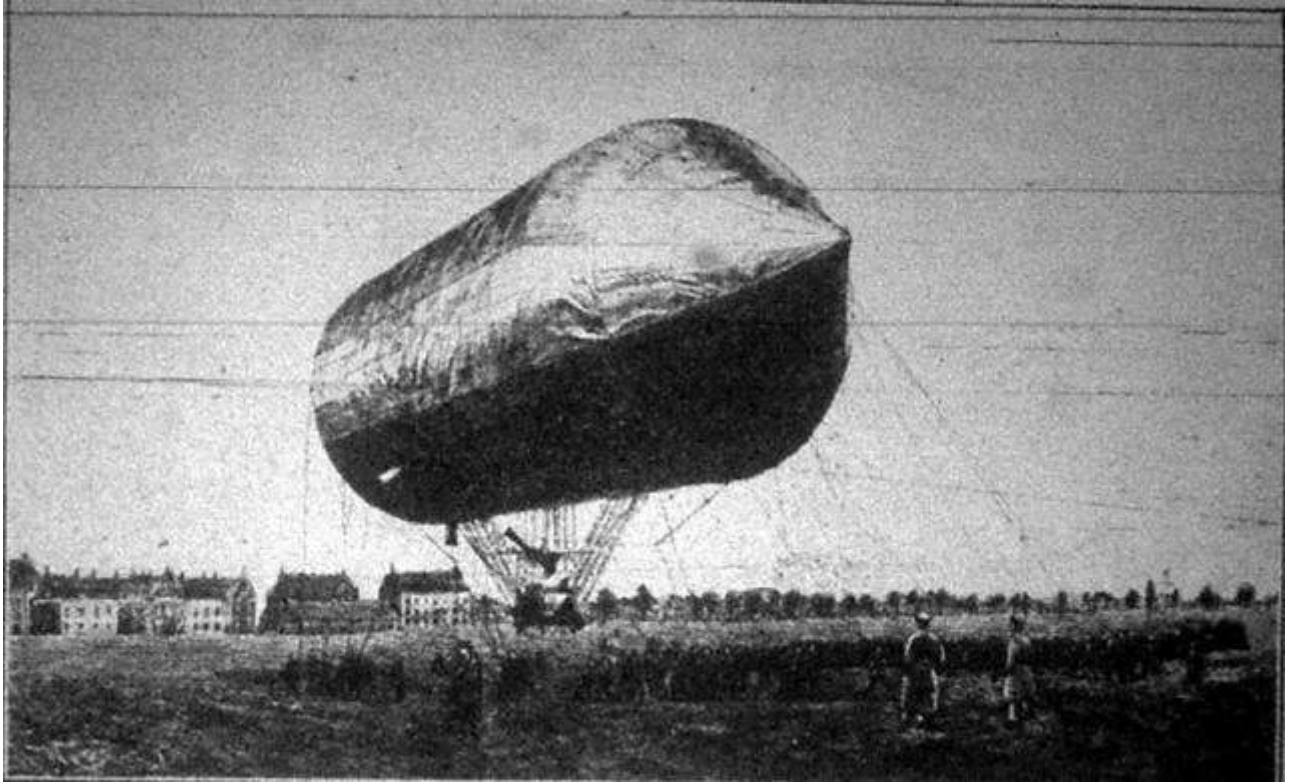
Santos Dumont sikere nem csak abban áll, hogy nagyobb sebességet ért el. Ő léghajóján csendes időben vagy igen gyenge szélben odamegy, a hová neki tetszik. Így előre meghatározott helyen és időben találkat adott barátainak és ezen pontosan megjelent léghajójával.

Többször körülhajózta az Eiffel-tornyot, megnyerte a Henri Deutsch-féle 100.000 frankos díjat, mert egyedül neki sikerült a pályázatban kikötött utat meghatározott idő alatt megtenni.

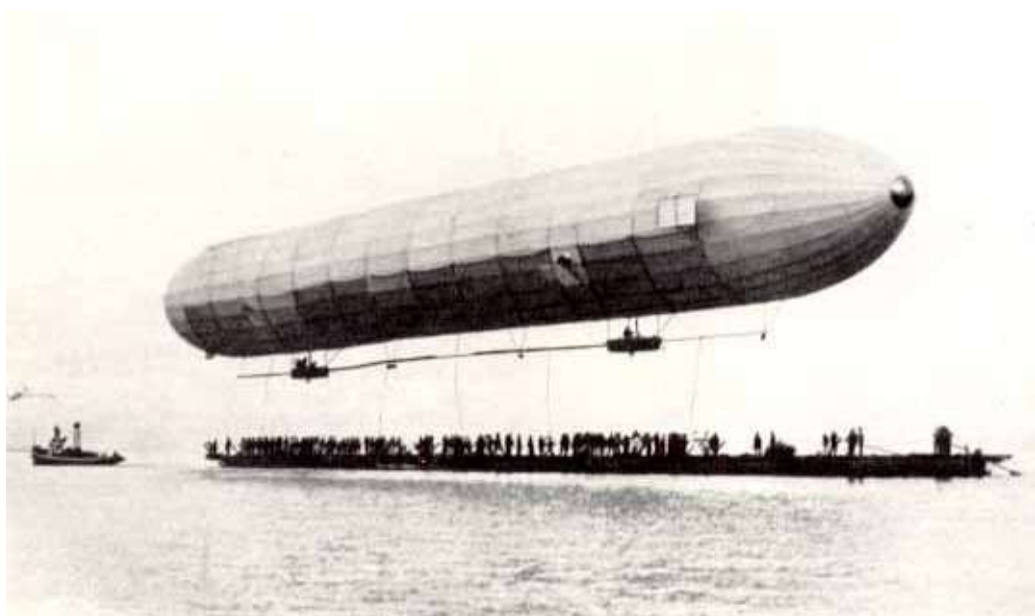

Santos léghajójával megkerüli az Eiffel-tornyot

Nagy eredményeket vártak Zeppelin gróf léghajójától, a mely szerkezeti szempontból a Schwarcz-féle alumíniumballon és a szövet-ballonok között átmenetet képez. Az első felszállás alkalmával, 1900. július 2-án a ballon négy méter sebességet ért el, majd a leszállásnál egy cölöpbe ütközött és kilyukadt.

Schwarz alumínium léghajója

Az LZ I felszáll

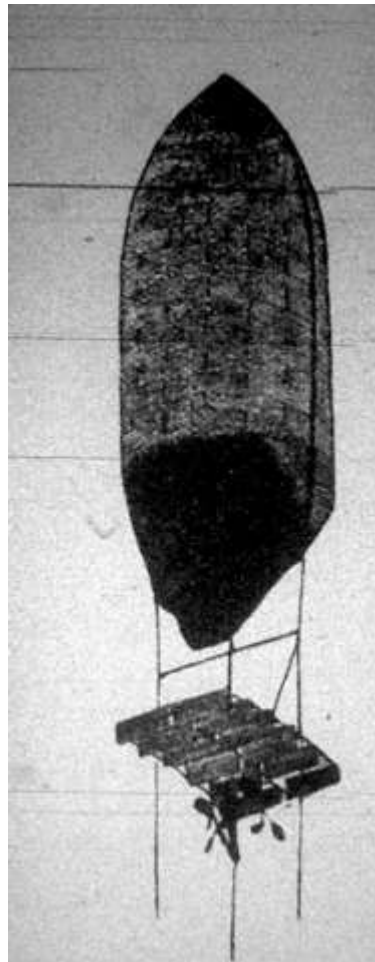
A rekonstruált léghajó ugyanez év szeptember 25-én üres állapotban lezuhant az épület padozatára, mert a kötelek, a melyekre az alumínium váz függesztve volt, meglazultak.

Az aeronauták meg vannak már most győződve arról, hogy akormányozható léghajó problémája meg van oldva, de ha kicsit meggondoljuk a dolgot, arra az eredményre kell jununk, hogy semmivel sincs előbbre, mint husz esztendővel ezelőtt.

A kik ma kormányozható léghajó és repülőgép-problemákkal gyakorlatilag foglalkoznak, vagy pályatévesztett emberek, vagy szélhámósok, a kiknek mindig nagyobb a phantasiájuk, mint a positiv tudásuk. Ez a magyarázata annak, hogy ők csak kísérleteik után tudják meg azt, a mit a tanult és helyesen gondolkodó ember nem is számítások, de egyszerű megmondások alapján előre megmondhat.

Ebben a tekintetben talán az egyetlen kivétel Renard és Krebs, ők meg is csináltak minden megcsinálhatót és őket senki nem szárnyalta túl, még Santos Dumont sem, a ki egyszerűen cirkusi produkciókat végzett.

Még meg kell említenem a léghajók egy különös alakját, a mely csakis arra szolgál, hogy a felszálló egy pont felett lebegve, ugyanarra a helyre visszabocsátkozhasson. Ilyen Danilewsky orosz phisikus ballonja, a mely csak egy megfigyelőt visz magával, miáltal a ballon térfogata a minimumra redukálódik és a szerkezet úgy lebeg a levegőben, Mint egy szeszmérő a folyadékban.

Danilewsky függélyes léghajója

Ezzel befejezem azoknak a kísérleteknek a leírását, amelyeknél az Archimedesi törvényt és a felületek mozgásának törvényeit együtt akarták felhasználni a repülés problémájának megoldására. Térszűke miatt itt a szorosabb értelemben vett repülőgépekkel nem foglalkozhattam, ezeket majd legközelebb külön fogom ismertetni.

1903. december